

Orgona hangverseny a Dómban

Kedden este 1200 főnyi közönség előtt Gabriel Verschraegen, a Brüsszelben élő európai hírvorgató orgonista adott hangversenyt a Fogadalmi templomban. Műsora, amelyben klasszikus, romantikus és modern szerzők művei egyaránt szerepeltek, mintegy áttekintést adott arról, hogy milyen szellemben, stílusban írták műveiket a különböző korok zeneszerzői orgonára, mit akartak kifejezni ezzel a hangszerral. Ha ez a műsor — a dolog lényege és természetét tekintve — vázlatos és zenetörténeti szempontból hiányos is volt, egyszerű izlettől megélt, csak többlet nyújtott, s az összeállításból következő erőteljes kontrasztjai miatt is nagy hatásúvá vált.

Verschraegen modern orgonista. Játékától távol áll az olcsó hatások keresése, tudja, hogy az orgona letéved a helyes útról, ha zenekari színek utánzásába kezd.

Véget ért a Ságvári Endre kulturális szemle

A KISZ városi bizottsága által rendezett Ságvári Endre kulturális szemle tegnap este az egyetem aulájában tartott hangversennyel ért véget. Hat szegedi műkedvelő énekár mutatja be tudását. A Juhász Gyula Művelődési Otthon Bartók Kórusa és a DAV Erkel Ferenc Kórusa Kertész Lajos, az ÉDOSZ kamarakórusa Waldmann József, a MÁV Hazánk munkaskórusa Erdős János, a Szakszervezetek Szegedi Általános Munkaskórusa dr. Mihálka György és a Szegedi Szövetkezeti Bizottság Énekara Várady Zoltán vezényletével szerepelt. A közönség több érdekes produkciót hallhatott. Különösen szép élményt nyújtott a MÁV Hazánk munkaskórusa. Vegyeskarának teljesítményét arany fokozatra értékelte a zsűri, amelynek tárgyalószobájához már csak azért sem férhet kétség, mert többségében nem helybeliekből állt: Hegyi József, pécsi Tanárképző Főiskola ének-zene tanszékének vezetője és Agócsi László, a pécsi zeneiskola igazgatója mellett csak egy helybeli, a szegedi Tanárképző Főiskola ének-zene tanszékének vezetője, Kardos

Pál vett részt benne. Ugyancsak arany fokozatra találtak éremesnek a MÁV férfikarát, valamint a Szakszervezetek Szegedi Általános Munkaskórusának vegyeskarát is. Ezüst fokozatot a Szegedi Szövetkezeti Bizottság Énekara, a Szakszervezetek Szegedi Általános Munkaskórusának női kara, az ÉDOSZ kamarakórusa — melynek stílusos, finom énekét csak a női kar halványította —, valamint a DAV Erkel Ferenc Kórusa ért el. Itt az indokolatlan nehézségeket tartalmazó Szelenyi művel való birkózást értékelték, melyben egyébként többszöri ének — Jobba Éva és Gabriella, továbbá Farkas Andrásné — szerepelt. A Juhász Gyula Művelődési Otthon Bartók Kórusa bronz fokozatot kapott, hibájául a női kar csúszkálós énekét rótták fel. Emellett a népművelő munka elismerésére oklevéllel jutalmazták.

A zsűri igényesebb, változatosabb művek betanulását javasolta a szegedi énekároknak. Az arany fokozatra érdemesítették tovább jutnak a szolnoki országos kategóriájú versenyre.

Levelek és emberek

Albérő és főbérő * A „kéregető” * Egy házladás következményei

»Mint albérő kerültem a Csongrádi sugárút 22. számú ház első emeleti lakásának főbérőjéhez — hajadonként. A szobában laktam 1961. szeptember 17-e óta. Később, 1962. augusztus 28-án a főbérő elköltözött Budapestre családjához, teljes ingóságával. Előbb azonban adott egy nyilatkozatot, miszerint főbérleti igényjogosultságra, illetve lakáshivatali igénylésre felhatalmazom, mivel ők már ügyem jönnek vissza Szegedre. Ennkor már menyasszony voltam, közben férjhez is mentem és a lakást igényeltem a meghatalmazás birtokában. Ekkor viszont lejött a főbérő Szegedre és elcserélte a lakását. Az új főbérő ki-pakolta a szobából az összes holminkat, férjemmel és öt-hetes piciny fiammal a konyhába kerültünk... Nyugalomunk nincs, a főbérő a konyhában főz, mosogat, ebédel, vacsoráz, Lehetetlen állapot...»

Szóval SOS, vagyis segítsen a Dél-Magyarországi Tisztázzuk először a kérdés fő mozzanatát, vagyis hogy az albérő nem igényelheti a főbérő lakását — erre rendelkezés van. A főbérő elcserélte a lakását — ezt megteheti. Igen ám, de eredetileg egy albérője volt és most már hárman laknak — más lakásban! Az új főbérő — mivel jelenlegi szobája mégiscsak nagyobb a korábbiánál — vállalta a cserével járó közzétételt, de ebből persze bírósági tárgyalások sora következett. Az albérő fellepett az igényével, a főbérő a jogával és most sokan azt gondolhatják, hogy mindennap egymás háján búcsúznak. De nem.

A szegedi kenderfonógyárban dolgoznak. És együtt laknak. A főbérő felesége már többször segített a kicsiny gyermek fűtésénél, szóval igyekeznek megértő lenni, de persze azért a hangulat eléggé feszült. Mindenesetre, számolva a fennálló reális helyzettel, nem a veszekedést, hanem ebből az áldatlan állapotból való kiutat keresik. Ezt tanácsoljuk mi is minden hasonló körülmények között levőnek.

Érdekes esetet vetettek fel Zentai Gézáé, Koncz Jánosé.

nosné és Fábán Eszter hódmezővásárhelyi lakosok. Szegeden jártak a múlt hónapban és a Virág Cukrászdában — mint írják: »egyszer csak megállt asztalunknál egy erőteljes, munkaképes, rosszul öltözött ember és kéregetett. Mi felháborodva elutasítottuk és megkérdeztük a felszolgálót, miért tűrik el, hogy ilyen ember kompromittálja a cukrászdát és a vendégeket. Azt válaszolta: »Ezt mindenki tudja, még a rendőrség is». Akkor feltesszük a kérdést, mint a vásárhelyi nobilitás tagjai: miért engedik meg az ilyesmit, amikor mindenki számára van munkalehetőség?!

Hát igen, valóban így történt a dolog, csak hogy ez nem rendszeres. Az ilyen »kéregetők« — munkakerülő vagy valamilyen elfoglaltságban szenvedők, Semmiesetre sincs engedélyük. Bárhol megjelenhetnek és ha a helyiségben levők el akarják kerülni a botrányt, megvárják, amíg »simán« eltávoznak. Elítéljük és részben sajnáljuk őket, azt viszont ma már mindenki tudja, hogy ez ritka jelenség a városban. Mindenesetre abban igazuk van a levélíróknak, jobb idejében felszólítani őket a távozásra, esetleg a becsületes munkavállalásra.

Megint csak idézünk az egyik panaszos levélből: »A Szappanos utca 5/a számú ingatlanom eladásra nagy ölelgetések és csókolódzások között jött létre. Szűcs István és neje, a vevők, mindent ígértek, hogy ők tisztelik az öregeket... Később megérték, hogy használatjuk az ő butángáz-tűzhelyüket, de ezt a megállapodást sem tartották be... Most már a veszekedésig jutottunk... 90 százalékos a látásom csökkenése, már 80 éves vagyok, kérem ügyemet kivizsgálni...»

És még egyéb részletekről is írt, amelyek a rossz viszonyt tükrözi. Többszöri látogatás után találtam csak otthon az egyik és a másik felet. Csak a tényeket tárom fel: Zsurkán József, a régi tulajdonos 100 ezer forintért adta el két szobából és mellékhelyiségekből álló házat még 1958-ban, olyan feltételekkel, hogy az egyik szobát továbbra is ő használja — bútorát tartja benne — és az udvari épületben — kicsi szoba-konyha — húzódott meg feleségével. Tehát az új tulajdonos szobáján átjárnak és ugyanakkor Szűcsék már évek óta havonta 1200 forintot fizetnek törlesztésként a házáért. Ez

jó eladás volt: 100 ezer forint, még marad egy kis lakás, plusz egy szoba bútorraktárnak, s ráadásul közös konyahasználat.

Szerencsére Zsurkán József nem annyira elést ember, hogy ne tudna érvényt szerezni a számára kedvező szerződésben foglaltaknak. Szűcséknek pedig viselniük kell azt, amit vállaltak. Egyébként mi jöhet avatkozhatnánk mi bele az ő magánügyükbe?

Markovits Tibor

Egy általános iskola rajzkiállításáról

Az általános iskolákban kapják a rajzolatni-festégetni szerető fiúk és lányok az első szakszerű irányítást, hogy ne csak ösztöneikre hagyatva, hanem tudatosan igazodjanak el a színek-formák világában. S a ceruzával-csétellal ábrázolni próbáló fiatalok közül itt születik meg az a néhány tehetség is, akik a nyolcadikat befejezve, már elhatározzák szándékkal indulnak művészi pályájuk felé.

Meg kell vallani, hogy ezekkel a szívvel-leléssel rajzoló-festőgörcsű gyerekekkel nemcsak a tárlatlátogató közönség, de mi, művészeti szakemberek is keveset foglalkozunk. Ezért nézegettem bizonyos megilletődöttséggel a minap a Dózsa György általános iskola kis tanulójának rajzait, akvarell-képeiből rendezett házi-kiállítást. Papp Sándor igazgatóhelyettesét meg tudtam, hogy az iskolában képzőművészeti szak-kört alakítottak. Az ő vezetésével itt megtehetik a művészet iránt érdeklődő növendékek kezdeti szárnypróbálgatásait.

A kiállított munkák között ceruzával vagy vízfestékekkel készített geometrikus testek, mértani idomú edényeket stb. láttam. De a tapasztalati távlaton körébe eső gyakorlatokon kívül, néhány sikeres fej és mozdulatlanul

Lakáskezelési „receptkönyv”

A Lakóépítéstervező Vállalat mérnökei összeállították a korszerű lakások kezelésének első hazai „receptkönyvét”, a lakáshasználati útmutatót. Régi mulasztást pótolnak az új könyvvel. Így már nemcsak a néhány ezer forintos mosógépnek, televíziónak és más háztartási berendezésnek, hanem magának a soktízezer forintos vagyontárgy jelentő modern lakásnak a kezeléséhez is szakszerű tanácsot kapnak a lakók ebben az útmutatóban. Az idén az ÉM vállalatoktól átvett új lakások bérlői vagy tulajdonosai már valamilyen megkapják ezt a hasznos „receptkönyvet”.

Beszélgetés a vasöntődében

Az üzemek helyi anyagmozgatásának korszerűsítéséről meglehetősen sok szó esik mostanában. Erdemes beszélni róla, mivel nemigen találhatók olyan gyár Szegeden sem, ahol ne volna szükség rá. Az Öntődei Vállalat üzemében éppen a napokban vettek használatba a dolgozók két görgősort. Az a kérdés, mint vélekednek róla?

Négy darab: 900 kilogramm

Két formázónak a munkáját érinti közelebbről az új berendezés, Martonos Mihály és Domonkos Pál. — Négy év óta dolgozom a mostani gyártmánnyal — mondja Martonos Mihály —, gondolhatja, ismerem jól, milyen erőfeszítés kell hozzá. Naponta 38–44 formaszekrényt csinálók, s eddig 10–12 méteres távolságra kellett elvinni őket öntésre. — Most már nem kell a nehéz szekrénnel »szaladni« — mondja a másik munkás, Domonkos Pál. — A görgősor jól működik, egyszerre négy szekrényt is el lehet tolni rajta, pedig a súlyuk van vagy 900 kilogramm.

Javasolják az újat

Gyakran azt tartják, hogy az emberek idegenkednek az újtól. Ez a két formázómunkás nemhogy idegenkedne, de javasolja.

— Szerintem a két görgő-

sor közé még egy harmadik is elkelne — vélekedik Martonos —, az üres szekrények részére. Akkor azokat sem kellene cipelni.

— S a mag szállítására egy kis daru lenne a legalkalmasabb. A szekrénybe kerülő magot ugyan nem kell olyan messzire vinni, mint kellett a teli szekrényeket, csak hogy a 41 kiló súlyt félkézzel tesszük a helyre. Kétszeresen húzza az izmot. Reméljük, a jó kezdetnek, amit a két görgősor jelez, a daru lesz a folytatása.

Cél a könnyítés volt

— A két görgősor újdonság a szegedi öntődében, ilyen eddig sohasem volt itt — mondja Arvai László főtechnológus. — A gyártmányfejlesztési terv egyik intézkedése valósult meg általa. Célja a munka megkönnyítése, s csupán egy-egy szekrényrel többet kell majd a formázóknak ezentúl elkészíteniük.

— Az úgynevezett UG-szerelvények régi gyártmányai az öntődének, legalább tíz év óta szállítjuk az Egyesült Villamosgépgyár egyik gyáregységének. A görgősor beállításakor áthelyeztük a formázógépeket és a magkészítőt is, s ily módon ésszerűbbé vált az említett szerelvények gyártási folyamata. Ami a daru felszerelését illeti, szintén szerepel a műszaki fejlesztési terv-

/két új görgősorról két régi formázóval

ben, és szeretnénk is mielőbb beszerezni.

Nem „világrengető” dolog történt az Öntődei Vállalat szegedi gyáregységében azaz, hogy üzembe helyezték a két görgősort. De Martonos Mihály és Domonkos Pál a megmondhatója, hogy ilyen egyszerű módszerrel, aránylag olcsón is érdemes a célnak megfelelőbbé tenni a helyi anyagmozgatást.

F. K.

Négyezer pajtás, kétezer kisdobos

MEGKEZDTEK A GYERMEKNAP ELŐKÉSZÜLETEIT AZ ÚTTÖRŐK

Az előző évekhez hasonlóan az idén is megrendezik az Úttörő Szövetség Szeged városi bizottsága az úttörőszervezetek szemléjét. A szemlé a gyermeknapon, az úttörőszervezet megalakulásának 18. évfordulója alkalmából, május 31-én tartják.

Nevezhetnénk talán előzetes gyermeknapnak is e hónap 24-ét. Ezen a vasárnapon a körtöltés mentén húzódó erdősegen nagyszabású színháborút rendeznek. A háborúsdíra a mozgósítási, felkészülési parancsokat titkos írással írott expedíciós futárok viszik a csapatokhoz.

A gyermeknap programja is változatosnak, színesnek ígérkezik. A délelőtti órákban tartják az úttörők szem-

léjét, melyen négyezer pajtás és kétezer kisdobos vesz majd részt. Ünnepi beszédet Nagy Richárd, a KISZ budapesti bizottságának első titkára mond. Megrendezik ezen a napon a már hagyományos aszfalttrajversenyt, mely közben az Úttörőház fűvös- és harmonika zenekara ad ténylet. Délután bonyolítják le a görkorsolya- és rolleversenyt a Széchenyi téren és a jubileumi úszóversenyt az újszegedi uszodában. Délelőtt és délután bábeladással, filmvetítéssel szórakoztatják majd a pajtásokat.

Az Úttörő Szövetség Szeged városi bizottsága már megkezdte az előkészületeket. Elkészítették a részletes programot.

Exportcikkük az olló is

Vörös lánggal lobog a tűz és vörösré izzítja a vasat. Hosszú fogóval szedik ki a lángok közül az anyagot és adják tovább, hogy a fémtest alakot öltön. Lendül a kalapács, szétfröccsen a szikrák. Nagyon dobant a prés, s alatta formát nyer a tűzés anyag.

Ezres tételekben

A szerszámkovács kisipari szövetkezet termékei eljutnak csaknem a világ valamennyi tájára. Főként exportra termelnek. Az itt dolgozók keze munkája a külkereskedelmi szervek keresztül eljut Jugoszláviába, Izraelbe, Dániába, Hollandiába, Belgiumba és csaknem valamennyi demokratikus országba is.

Gyártmányaikból ezres, tízezes, százezes tételekben rendelnek. Autóvázpumpa-fogóból 100 ezret, különböző méretű gömbölyű fogókból ebben az évben közel 300 ezret rendelt a külkereskedelem. Cipészráncfogót inkább csak belföldi használatra készítettek. Most már Jugoszlávia és Izrael 2–3 ezres tételben ebből a cikkből is rendelt.

Megérte a fáradságot

A belgák tavaly 12 ezer svéd csipőfogóra tartottak igényt. Csak ennyire, mivel drágállottak a villamosiparban használt szerszám árát. A szövetkezet olcsóbban nem adhatta, mert sokba került a svéd fogó alapanyaga. Aztán következett egy kis fejtörés —, és az eredmény sem maradt el.

A svéd csipőfogó alapanyagát cserélték fel — a mino-

ség szem előtt tartva — s így jelentősen csökkentették a késztermék árát. Megérte a fáradságot, a fejtörést: ebben az évben már 26 ezret kell Belgiumba szállítaniuk.

Most új cikkel jelentkezett a szövetkezet a piacon. Lehet, hogy az előző példán buzdultak fel, a fáradság mindenesetre most is kamatozott.

A minta letesztét aratott

— Komámasszony, hol az olló?

A válasz pedig így hangzik: Szegeden, a szerszámkovács kisipari szövetkezetben.

Magyarországon nem találták a gyártáshoz szükséges mintát. Nyugati tájékoztatókat lapozgattak és tanulmányozták a múlt évben. S a negyedik negyedben már a külkereskedelmi szervek rendelkezésére bocsáthatták az első, úgynevezett nagylyukú szabóolló példányokat.

A minta letesztét aratott, bizonyították a megrendeléseket. Sőt! Annnyira megnyerte a külföldi cégek tetszését, hogy megtekintése után a szövetkezet egyéb megbízást is kapott. Fénykép után kellett elkészíteniük a megrendelő ízlése szerint, kívánságának eleget téve, egyéb ollótipusokat is.

A harmadik negyedév végéig kell átadniuk az öt különböző fajta ollóból összesen 105 ezer 500 darabot. Eddig három széria gyártását kezdték meg, de készítik már a másik kettőhöz szükséges szerszámokat is. Az első ollószállítványokat már útnak bocsátották.

M. E.